

Jaarverslag over 2019

Van de gemeentearchivaris aan burgemeester en wethouders van
Noordoostpolder.

Collectie 55, inv. 34961, Feestelijkheden bij wording van Gemeente, 1962

Inhoud

Inleiding	3
Beheer van de gemeentelijke archiefbewaarpplaats	4
Acquisitie en verwerving	4
Beheersactiviteiten	5
Materieel beheer	5
E-depot	6
Ontwikkelingen	6
Bezoekers	7
Toezicht op de gemeentelijke organisatie	8
Vernietigen en overdragen	8
Kwaliteitsbewaking	8

Inleiding

Per 1 januari 2016 is het beheer van de oudere en overgedragen archieven belegd bij de gemeente Noordoostpolder. Hiervoor was dit belegd bij Het Nieuwland Erfgoedcentrum, thans Het Flevolands Archief. Hiertoe is een gemeentearchivaris benoemd. Deze is naast het beheer van de overgebrachte archieven ook belast met het toezicht op het gemeentelijk informatiebeheer.

Dit jaarverslag bestrijkt de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 en behandelt zowel het beheer van de archiefbewaarplaats als het toezicht op het informatiebeheer. Het verslag is bestemd voor het college van burgemeester en wethouders. Het college is belast met de zorg (bestuurlijk) voor de naleving van de Archiefwet 1995 en aanverwante wet- en regelgeving. Dit verslag dient samen met het eerder aangeboden KPI-verslag 2019 als basis voor de jaarlijkse verantwoording van het college aan de gemeenteraad. Na behandeling door de gemeenteraad kan deze informatie worden doorgezonden naar de Provincie Flevoland. Daarmee voldoet de gemeente aan afspraken zoals deze zijn gemaakt in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht.

In dit jaarverslag zal, in tegenstelling tot het KPI-verslag, globaal worden ingegaan op het afgelopen jaar. Er zal worden ingezoomd op de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten die in het afgelopen jaar naar voren kwamen. Openstaande punten uit de voorgaande jaarverslagen zullen ook worden meegenomen.

E. Vermeeren – de Jonge, gemeentearchivaris

Noordoostpolder, mei 2020

Beheer van de gemeentelijke archiefbewaarplaats

Acquisitie en verwerving

In het afgelopen jaar zijn er, in tegenstelling tot het jaar 2018, geen archieven overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Wel is een flink aantal bewerkingen afgerond. Deze archieven zullen na digitalisering formeel worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Afgeronde bewerkingen	Meter(s))
Projectarchief directieproject Emmelhage, 2000 – 2013	1,6
Projectarchief directieproject Emmeloord Centrum, 1998 – 2013	4,75
Projectarchief directieproject Masterplan Sport, (2007) 2008- 2013	1,00
Projectarchief directieproject MSB (MER, structuurvisie, bestemmingsplan Landelijk Gebied), (2002) 2011 – 2013	0,5
Projectarchief directieproject Wellerwaard, (1999) 2011 - 2013	1,5
Projectarchief directieproject Windpark, 2003 -2013	1,3
Totaal	10,65

In het afgelopen jaar is er 1 archief geacquireerd. Het gaat om het archief van de Rabobank Noordoostpolder – Urk. Feitelijk gaat het daarbij om 3 archieven, omdat ook het archief van haar rechtsvoorgangers is opgenomen in dit archief. Aangezien er verdenkingen waren van een actieve schimmelbesmetting, is het archief voor opname naar VanWaarde gestuurd. Daar is het archief door middel van straling behandeld tegen schimmels. Hiervan is een verklaring opgemaakt.

In 2019 is het acquisitiebeleid opgesteld. Voor het opstellen van dit beleidsplan is gekeken naar het acquisitieplan van Het Flevolands Archief en andere archiefinstellingen. Er is gekozen voor beleid waarbij er geen actieve acquisitie plaats vindt, maar er wel ruimte is voor aangeboden archieven. Daarnaast is gekeken naar het huidige collectieprofiel en is een analyse gemaakt van de gaten in de collectie. Tevens is er gekeken naar het afstoten van bepaalde archiefonderdelen als deze dubbel aanwezig zijn.

Beheersactiviteiten

De gemeente beschikt over een eigen in pandig gesitueerde archiefbewaarpplaats. Deze bewaarplaats bevindt zich op de begane grond en doet enkel dienst voor de akten van de burgerlijke stand en de daarbij behorende registerboeken. In het verslag over 2018 wordt gesproken over problemen in de regeltechniek en in de klimaatinstallatie. In 2019 zijn deze issues opgepakt. Er is een nieuw brand- en rookdetectie systeem geïnstalleerd. Daarnaast zijn er nieuwe luchtvochtigheidsmeters geplaatst. Deze meters geven een meer gedetailleerd beeld over de ontwikkeling van de luchtvochtigheid en de temperatuur. Door de vooraf ingestelde parameters wordt automatisch gedetecteerd als de temperatuur of luchtvochtigheid afwijkt van de waarden. Het systeem is daarna in staat om zelf maatregelen te nemen.

Naast deze eigen archiefbewaarpplaats heeft de gemeente de beschikking over een externe archiefbewaarpplaats. Deze ruimte wordt afgenomen van VADA Archieven B.V. te Nijverdal. Hierin worden de historische gemeentelijke archieven, gedeponeerde en persoonlijke archieven beheerd. Het beheer van deze ruimte wordt gedaan door medewerkers van VADA Archieven B.V. Er is nagevraagd hoe de klimatologische waardes waren in het verslagjaar en of er nog andere meldenswaardige zaken zijn voorgevallen. Hier is op geantwoord dat de klimatologische waarden conform het gestelde in de Archiefregeling waren en dat er geen incidenten hebben plaatsgevonden.

Materieel beheer

De gemeente gebruikt in elk stadium van het archiefbeheer materialen die voldoen aan de ICN-normen. Bij het overdragen van archieven worden de archieven nogmaals voorzien van nieuw materiaal, zoals omslagen en dozen. De levensduur van deze dozen is tussen de 20 en 30 jaar. De gemeente Noordoostpolder heeft de eerste archieven in de afgelopen 10 jaar overgedragen. Er is in het afgelopen jaar dan ook geen noodzaak geweest om de archieven te herpakken.

E-depot

In 2019 zijn afrondende werkzaamheden aan het e-depot gepleegd. Deze werkzaamheden hadden voornamelijk betrekking op de communicatie tussen de RMA-applicatie en de e-depot voorziening bij de overbrenging van de digitale archiefbescheiden. Daarmee zijn de technische voorzieningen nu geïmplementeerd en kan het e-depot volledig in gebruik worden genomen. Tevens wordt gekeken naar de mogelijkheid reeds gedigitaliseerde, fysiek overgebrachte, archiefbestanden geautomatiseerd op te nemen in het e-depot. Deze bestanden zijn momenteel decentraal opgeslagen op Historisch Centrum Noordoostpolder, kort gezegd het CHC. Het CHC heeft vanuit de gemeente een startsubsidie ontvangen, waarbij afspraken zijn gemaakt tussen beiden organisaties. Daarbij is vooral gekeken naar de gemeentelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van het archiefbeleid en de wens van het CHC om particuliere archieven te verwerven. Het was lang onzeker op welke wijze het CHC kon starten; vooral huisvesting was een probleem. Deze bestanden worden dus niet overgedragen van een RMA-applicatie. Daarom is het belangrijk om goed te kijken naar de metadata en de archiefbeschrijvingen.

De komende periode dient nagedacht te worden over de positionering van het e-depot. Thans is deze enkel toegankelijk voor de eigen organisatie. Bevraging door derden is niet mogelijk, al krijgen derden wel op verzoek een (gratis) kopie van het archiefbestand uit het e-depot, indien zij hier om verzoeken. In de komende jaren is het te voorzien dat wet- en regelgeving zullen leiden tot meer transparantie vanuit de overheid. Inzage in de dynamische fase van het archiefbeheer en het hergebruik van overheidsinformatie zal daardoor toenemen. Het e-depot kan daarin een rol gaan vervullen. Wel dient hier kader voor gesteld te worden waarbij de kernfunctie van het e-depot, het op een duurzame wijze bewaren van digitale archiefbescheiden, geborgd dient te worden.

Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar is gekeken naar de ontwikkelingen in de Noordoostpolder met betrekking tot de diverse historische verenigingen, de bibliotheek en de Canon. Vanuit de maatschappij ontstond de behoefte voor een overkoepelende voorziening. Deze heeft vorm gekregen onder de naam Cultuur. Inmiddels heeft het CHC een plek kunnen vinden binnen het Cultuurbedrijf en wel in het Muzisch Centrum. Voor het komende jaar is het belangrijk om de samenwerking meer vorm te laten krijgen.

In de vergadering van 8 juli 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarin wordt verzocht te onderzoeken op welke wijze een centrale verzamelplaats voor archieven gerealiseerd kan worden. Van de gemeentelijke organisatie uit is er in eerste aanleg voor gekozen om dit verzoek te behandelen vanuit het erfgoed-werkveld. Omdat gebleken is dat onvoldoende duidelijk is welke impact een dergelijk verzoek heeft voor de gemeentelijke taken aangaande het archiefbeheer, is de gemeentearchivaris gevraagd hierin te adviseren. De motie vraagt om een realisatie van het verzoek in 2020. Gezien de mondiale ontwikkelingen tijdens het schrijven van dit verslag, is dit onwaarschijnlijk.

Bezoekers

Het aantal verzoeken aan het gemeentearchief is stabiel met 8 verzoeken. In tegenstelling tot 2018 is er minder aandacht voor de audiovisuele collectie. Nu het gemeentearchief sinds 2016 primair digitaal haar dienstverlening aanbiedt, kan na 3 jaar worden geconcludeerd dat deze dienstverlening op prijs wordt gesteld. Er worden complimenten ontvangen voor de snelle beantwoording van verzoeken en dat de gevraagde informatie vaak digitaal voor handen is. Over het afgelopen jaar zijn de volgende verzoeken ontvangen.

Collectie	Verzoek
NOP	Vraag over naamgeving Hulkensteyn, Wittesteyn etc.
diverse archieven	Hebben jullie dossiers over de razzia in 1944
BS/Archief 42-62	In welke periode verbleef mijn opa in de barakken van de NOP?
Burgerlijke stand	Graag informatie over overleden familielid
Bouwvergunningen	Bezoeker komt bouwdossiers van de domineesweg inzien
Fotoarchief	Is er een oude foto van de bakker in Ens
archief 42/62	Welke gegevens zijn er bekend over Karwijhof (20) Nagele, wie heeft er gewoond/naamgeving straat etc.
archief 42-86	Oude foto's en gegevens over Creil (Dorpenplan, naamgeving etc.)

Toezicht op de gemeentelijke organisatie

In 2019 is gewerkt aan de verdere inbedding van nieuwe informatiesystemen en de acceptatie en het gebruik hiervan door de medewerkers. Er is gewerkt aan een nieuwe beheersituatie, rollen en functies rondom het informatiebeheer zijn steviger neergezet.

Helaas is ook gebleken dat van een deel van de nieuwe informatiesystemen op korte termijn al weer afscheid moet worden genomen. De leverancier van de systemen heeft aangegeven niet langer te willen door ontwikkelen en het onderhoud te gaan stoppen. Ondanks dat deze situatie niet te voorzien was, is het wel degelijk van invloed op het informatiebeheer. Daarmee kan gesteld worden dat er nog altijd geen stabiele situatie is en dat van verdere uitbouw van het informatiebeheer nog geen sprake is.

In dit hoofdstuk zal verder worden ingegaan op de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en welke trends daarin te zien zijn. Daarnaast is er een klein doorkijkje naar het huidige jaar.

Vernietigen en overdragen

In de beoordeling van de provincie in het kader van het Interbestuurlijk toezicht zijn opmerkingen gemaakt over de achterstanden in de overbrenging. In 2019 is hier onvoldoende vordering in gemaakt en is het onduidelijk wanneer deze achterstanden zijn weg gewerkt. Zoals reeds in het KPI verslag van ondergetekende is opgemerkt moet hier nu met voorrang aandacht voor komen. Er dient een realistisch plan met een duidelijke planning te worden gemaakt. Het is verstandig om tijdens de uitvoeringsfase regelmatig met uw toezichthouder om tafel te gaan om de voortgang te monitoren. Tevens dient u met uw Interbestuurlijk Toezichthouder te overleggen hoe en op welke wijze u de provincie op de hoogte houdt.

In het afgelopen jaar zijn grote stappen gezet in het proces rondom de jaarlijkse vernietigingscyclus. Zo is er een procesbeschrijving gemaakt met daarin tevens beschreven wie welke verantwoordelijkheid heeft. Ook is men begonnen met het uitvoeren van de bedrijfsmatige controle in een deel van de organisatie. In 2020 zal de gehele organisatie hier aan deelnemen. Naast deze verbeteringen rondom de vernietigingscyclus is er ook geïnvesteerd in de kennis van medewerkers op het gebied van vernietigingstermijnen. Dit leidt er toe dat het voor een medewerker duidelijk is wanneer, maar ook waarom, informatie vernietigd wordt. Al deze verbeteringen leiden tot een kwalitatief betere vernietigingslijst.

Kwaliteitsbewaking

In 2019 zijn enkele adviseurs Informatiemanagement (Adviseurs IM) overgeplaatst vanuit het cluster Interne Dienstverlening (voorheen cluster Informatie) naar het cluster Advies. Hier zullen zij samen met nog enkele andere collega's het team Informatiemanagement vormen. Het doel hiervan is om op strategisch niveau de organisatie te sturen op alle facetten van het informatiemanagement. Dit team gaat daarbij veel samenwerken met onder andere de Functionaris Gegevensbescherming en de gemeentearchivaris. Daarmee zal de situatie zoals die over 2018 is beschreven, waarbij te veel medewerkers zich bezig hielden met dit onderwerp, niet meer bestaan. In de komende, middellange,

periode moet geëvalueerd worden welke invloed dit heeft op het informatiebeheer en informatiemanagement van de gemeente.

In eerdere verslagen is geschreven over de Hotspot monitor en het instellen van het Strategische Informatiemanagement Overleg (SIO). In het afgelopen jaar zijn hier geen stappen in gezet. Dit komt vooral omdat er door ziekte en afwezigheid van medewerkers onvoldoende capaciteit was hier serieus op in te zetten. Daarom is er voor gekozen deze onderwerpen tijdelijk te parkeren.

Voor 2020 is het aan te bevelen om vooral het SIO een permanente vorm te geven. Per januari van dat jaar is er een nieuwe Selectielijst vastgelegd. Dit is een goed moment om deze tegen de wensen en regio specifieke onderwerpen aan te houden. Vervolgens zou er besloten kunnen worden om een aanvullende lijst vast te stellen.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag grijpt het Coronavirus om zich heen. Het is verstandig om deze aan te merken als Hotspot. Echter zonder een vastgestelde commissie rondom de Hotspot monitor is dit lastig. Daarom zou er aan gedacht kunnen worden om dit tijdelijk via het crisisteam van de gemeente vast te stellen en uit te voeren. In de toekomst kan deze dan geëvalueerd worden en als opzet dienen voor een formele Hotspot monitor.